

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.225/2019/4.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Osztovits András bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Várady Tímea Ügyvédi Iroda (ügyintéző:
dr. Várady Tímea ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Borbély Andrea Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Borbély Andrea ügyvéd

A per tárgya: kölcsön visszafizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi
Törvényszék, 2.Gf.75.147/2019/4-II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Pesti Központi
Kerületi Bíróság, 30.G.301.389/2018/12. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes két tagja a perben nem álló Z Kft. mint jogosulttal 2006. szeptember 4-én a tagok alperesi társaságban fennálló üzletrészsére vételi jogot alapító szerződést kötöttek. A vételi jog jogosultja 2007. június 27-én élt a vételi jogával.
- [2] Az alperes újonnan megválasztott ügyvezetőjeként Zóki László a cégbíróságon változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő a tagváltozás és a vezető tisztségviselő változásának bejegyzése iránt. Az alperes volt tagjai és korábbi ügyvezetője, J D ezt követően több eljárást is kezdeményeztek a fenti jogügylet érvénytelenségét, megszűnését állítva, illetve az eredeti cégjegyzéki állapot visszaállítása érdekében. A 2007 óta tartó jogvita eredményeként az alperes cégjegyzékének vezető tisztségviselők adataira vonatkozó rovata folyamatosan változott, az különböző hatállyal hol Z L-t, hol J D-t tüntette fel.
- [3] Budapesti Ügyvédi Kamara Eseti Választottbírósága (a továbbiakban: választottbíróság) a 2008. október 9-én meghozott 1/2008. A.Sz.P.

számú ítéletével elutasította az adott per felperesei által a vételi nyilatkozatok érvénytelenségének, illetve hatálytalanságának megállapítására irányuló keresetet. Indokolásában megállapította, hogy a vételi jog gyakorlása folytán az adásvételi szerződés érvényesen létrejött.

- [4] A peres felek 2012. február 15-én finanszírozási szerződést kötöttek egymással, amelyben a felperes 100.000 euró hitelkeret alperes részére történő rendelkezésre tartását vállalta. A szerződéskötéskor mind a felperes, mind az alperes képviselőjeként J D járt el. A finanszírozási szerződést 2013. január 16-án módosították, a módosított egységes szerkezetbe foglalt dokumentumot az alperes képviseletében J D, a felperes képviseletében annak két igazgatósági tagja írta alá, azonban az adott időszakban J D is a felperes igazgatósági tagja volt.
- [5] A választottbíróság a 2016. október 20-án kelt ítéletében - többek között - megállapította, hogy az alperes üzletrészeire alapított vételi jog gyakorlásával létrejött adásvételi szerződéstől az eladók 2010. április 19. napján, illetve 2013. február 7. napján kelt elállása érvénytelen (jogszerűtlen) volt.
- [6] A Fővárosi Törvényszék Cégbírósága a 2016. november 23-án kelt 198. sorszámu végzésével 2007. június 30-i hatállyal Z L-t jegyezte be a cégjegyzékbe az alperes önálló képviseleti móddal rendelkező vezető tisztségviselőjeként.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes keresetében 3.618.000 forint tőke és 158.106 forint késedelmi kamat megfizetésére kérte az alperes kötelezését a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban rPtk.) 523. § (1) bekezdése alapján, kölcsön megfizetése jogcímén.
- [8] Arra hivatkozott, hogy a hitelkeret szerződés alapján a felperes ilyen összegben nyújtott kölcsönt az alperesnek, amelyet az felszólítás ellenére nem fizetett meg. Az összegek folyósításának igazolására mind felperesi, mind alperesi bankszámlakivonatokat csatolt.
- [9] Állította, a finanszírozási szerződések megkötésének időpontjában a cégjegyzék adatai szerint az alperes képviseletére J D volt jogosult.
- [10] Előadta, a felperestől felvett kölcsön az alperes működésének finanszírozását szolgálta, ugyanis az üzletrészek tulajdonjogától függetlenül az alperes korábbi ügyvezetése gondoskodott 2006 és 2017 között az alperesi társaság adminisztrációs feladatainak ellátásáról.
- [11] Az alperes a kereset elutasítását kérte, annak mind jogalapját, mind összecszerűségét vitatta. Arra hivatkozott, hogy a finanszírozási szerződéseket az alperes képviseletében arra nem jogosult személy írta alá, ezért a szerződések nem jöttek érvényesen létre. A választottbírósági ítéletekre, valamint a cégbírósága 198. sorszámu végzésére, továbbá az e végzés hatályon

kívül helyezése iránt indított perben hozott, a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.177/2018/8-II. számú ítéletére hivatkozással állította, az alperes képviselőjére 2007. június 30-tól kezdve folyamatosan Z L volt jogosult.

- [12] Hangsúlyozta, a cégnyilvántartás közhiteles nyilvántartás, azonban nem konstitutív, hanem deklaratív hatályú, adataival szemben ellenbizonyításnak van helye. A finanszírozási szerződések megkötésének időpontjában mindkét fél képviselőjében J D járt el, így tudta, hogy az alperes képviselőjében nem jogosult kötelezettségvállalásra.
- [13] Vitatta, hogy a finanszírozási szerződés alapján a felperes ténylegesen nyújtott, illetve a keresetben megjelölt összegben nyújtott kölcsönt az alperes részére. Utalt a finanszírozási szerződés módosítás 2. pontjában írtakra, ami a kölcsönfelvétel folyamatát szabályozta. Állította, a felperes által csatolt bankszámla kivonatok alapján nem azonosíthatóak, hogy a kifizetések milyen szerződésen alapultak.

Az első- és másodfokú ítélet

- [14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [15] Határozata indokolásában rögzítette, a jogvitára az rPtk. rendelkezései irányadók. Az alperes védekezésére figyelemmel azt kellett vizsgálnia, hogy a perbeli szerződések a felek között létrejöttek-e, mivel az álképviselő nem a szerződés érvényességét, hanem a létrejöttét érintő kérdés.
- [16] Az elsőfokú bíróság megállapította, a közhiteles cégnyilvántartás adatai szerint a 2012. február 15. napján kelt szerződés aláírásakor J D volt az alperes bejegyzett képviselője, azonban a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 22. § (1) és (2) bekezdéséből az következik, ha a cégjegyzékbe bejegyzett valamely adat nem felel meg a valóságnak, és a harmadik személy rosszhiszemű, azaz tudomással bír az adat valótlanágáról, és ennek ismeretében hivatkozik a cégnyilvántartásban szereplő adatra, úgy a forgalom biztonságát szem előtt tartó szabályozás fenntartása nem indokolt. A cég a rosszhiszemű harmadik személlyel szemben hivatkozhat a közhiteles cégnyilvántartásba bejegyzett adat valótlan voltára.
- [17] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint 2007. június 30. napjától kezdődően kizárólag Z L volt jogosult önállóan az alperesi társaság képviselőjére. Figyelemmel azonban arra, hogy képviselői jogosultságát visszamenőleges hatállyal a cégbíróság csak 2016. november 23. napjával jegyezte be a cégjegyzékbe, az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a felperes a szerződések megkötésének időpontjában tudott-e arról, hogy a cégjegyzék a képviselő körében valótlan adatot tartalmazott.
- [18] Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a rendelkezésre álló adatok a felperes rosszhiszeműségét alátámasztják. Kiemelte, a

választottbíróóság már az első szerződés megkötését megelőzően hozott ítéletével anyagi jogi értelemben eldöntötte, hogy a vételi jog gyakorlása folytán az üzletresz átruházási szerződés érvényesen létrejött. A felperes a választottbíróóság határozatáról tudomást szerzett, hiszen a vételi jog gyakorlását követően az alperes változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő a cégbíróságon a tagváltozás és az ügyvezető személyének változása tárgyában, amelyre tekintettel a felperes képviselőjét is ellátó J D több eljárást kezdeményezett.

- [19] Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, a cégnyilvántartás deklaratív hatályú, a cégbíróság a bejegyzési eljárás során kizárólag formai szempontú vizsgálatot végez, míg a bejegyzés alapjául szolgáló jognyilatkozatokkal kapcsolatos anyagi jogi természetű jogviták elbírálására kizárólag a polgári peres eljárásban kerülhet sor. Megjegyezte emellett, a 2013. január 16-i szerződéssel kapcsolatban a felperes azért is hivatkozik alaptalanul a közhitelességre, mert bár J D-t a cégbíróság január 15-én bejegyezte ügyvezetőként, azonban ezen adat közzétételére csak január 31-én került sor.
- [20] Figyelemmel arra, hogy mindkét szerződést az alperes részéről álképviselő kötötte meg, azok a peres felek között nem jöttek létre, ezért alkalmatlanok az rPtk. 219. § (2) bekezdése alapján arra, hogy általuk az alperes váljon kötelezetté.
- [21] A felperes fellebbezése folytán eljáró törvényszék ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helytálló indokai alapján helybenhagyta.
- [22] A fellebbezésben írtakra tekintettel kiemelte, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 3. § (2) bekezdése és 215. §-a alapján a bíróság a kereseti kérelemhez, az abban előadott tényekhez, és nem az abban megjelölt jogcímhez van kötve. A felperes azonban alaptalanul hivatkozott arra, miszerint az ítéleti döntés meglepetésként kérte, mivel az alperes érdemi védekezése éppen arra irányult, hogy a nevében szerződést kötő személy álképviselő volt, ezért az alperest nem terheli fizetési kötelezettség. A felperes az alperesi védekezés ismeretében nem volt elzárva attól, hogy előterjesszen a kereseti kérelme alapjaként másodlagos jogcímet is, vagy további tényelőadást tegyen annak érdekében, hogy a követelése esetlegesen más jogcímen is megítélhető legyen. A másodfokú eljárásban előadott jogalap nélküli gazdagodás visszafizetése iránti igény elbírálásához további tények előadására lett volna szükség, felperes azonban az elsőfokú eljárásban a jogalap nélküli gazdagodást megalapozó tényállításokat nem tett, a másodfokú eljárásban előadottakat pedig a törvényszék az rPp. 235. §-a alapján nem vehette figyelembe.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [23] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú

ítélet megváltoztatásával a keresetének helytadó döntés hozatalát kérte. Felülvizsgálati kérelme a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is tartalmazott. Állította, a jogerős határozat az rPtk. 205. §-ába, 221. § (1) és (2) bekezdésébe, 361., 363. és 364. §-ába, 523. § (1) bekezdésébe, továbbá a Ctv. 22. § (1) bekezdésébe ütközik.

- [24] A felperes hangsúlyozta, a cégnyilvántartásból törölt adatok bejegyzésére (visszajegyzésére) kizárólag ex nunc hatállyal van lehetőség egy jogerős ítélet végrehajtásaként. A cégbíróság utóbb meghozott végzése folytán az ügyvezető az általa korábban jóhiszeműen megkötött ügyletek tekintetében nem válik álképviselővé.
- [25] Sérelmezte, hogy sem az első-, sem a másodfokon eljáró bíróság sem vette figyelembe azt a felperes által bizonyított tény, miszerint a perben követelt összeget a felperes az alperes rendelkezésére bocsátotta, amellyel az alperes jogalap nélkül gazdagodott. Az eljáró bíróságok nem döntöttek az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatások rendezéséről. Álláspontja szerint külön erre irányuló kereseti kérelem nélkül is alkalmazniuk kellett volna a jogalap nélküli gazdagodás szabályait, tekintettel arra, hogy megítélésük szerint a szerződések nem jöttek létre.
- [26] A felperes jelentőséget tulajdonított annak, hogy az alperes nem hivatkozott a szerződés érvénytelenségére mindaddig, amíg a felperes az általa folyósított összeget nem követelte vissza, továbbá annak is, hogy az alperesi társaság a felperes finanszírozása nélkül nem tudott volna törvényesen működni.
- [27] Az álképviseléssel összefüggésben előadta, J D a közhiteles nyilvántartásba vetett bizalom alapján joggal hitte azt, hogy az aláírásra jogosult. Amennyiben mégis túllépte volna képviseleti jogkörét, azzal nem okozott kárt az alperesnek, mert az alperesi társaságot hátránytól óvta meg.
- [28] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [29] A Kúria előrebocsátja, a peres eljárás 2018. január 1-je előtt indult, arra a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 630. § (1) bekezdése alapján az rPp. rendelkezései irányadóak, így a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet a felperesnek nem kellett benyújtani. A felülvizsgálati kérelem az rPp. szabályai alapján érdemben elbírálható volt.
- [30] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 272. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt a felhozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.
- [31] A közhiteles cégnyilvántartás adatai alapján egyértelműen megállapítható, hogy a finanszírozási szerződés 2012. február 15. napján történt megkötésekor, illetve annak 2013. január 16-i módosítása időpontjában a cégjegyzék adatai szerint J D az alperes törvényes képviselője volt, bár a módosítás aláírásakor az adat

közzététele még nem történt meg. A perben eljáró bíróságok helyesen foglaltak állást a tekintetben, hogy az alperes jóhiszemű személlyel szemben nem hivatkozhat arra, hogy az általa bejelentett és közzétett adat nem felel meg a valóságnak.

- [32] A perben eljáró bíróságok a bizonyítékokat meggyőződésük szerint értékelték és egybehangzóan úgy ítélték, hogy az adott tényállás mellett a felperes nem minősül jóhiszeműnek, így a Ctv. 22. §-ában írtakra alappal nem hivatkozhat. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozottakkal szemben ezen megállapításuk nem a cégbíróság Z L vezető tisztségviselő visszamenőleges hatályú bejegyzését elrendelő, 2016. november 23-án hozott végzésén, hanem azon alapult, hogy a bejegyzett cégszempontokkal szemben helye van ellenbizonyításnak, és a felperesek törvényes képviselőjeként is eljáró J D tudott a vételi nyilatkozatok érvénytelensége tárgyában hozott választottbírói ítéletről, az alperes ügyvezetését érintő jogvita valamennyi részletéről. Mérlegelésük a felülvizsgálati eljárásban mint rendkívüli jogorvoslati eljárásban a Kúria joggyakorlata szerint abban az esetben sem lenne felülmérlegelhető, ha a felperes az rPp. 206. §-ának megsértésére felülvizsgálati kérelmében hivatkozott volna (BH2012. 179.).
- [33] Ebből következően a perben eljáró bíróságok helyes jogi következtetésre jutottak, hogy a perbeli finanszírozási szerződés és annak módosítása nem jött létre, hiszen azokat az alperes nevében arra nem jogosult személy írta alá.
- [34] A felperes arra helytállóan hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében, hogy az rPp. alkalmazása körében kialakult következetes bírói gyakorlat szerint a kereseti kérelemhez kötöttség nem jelent egyben jogcímhez kötöttséget is (BH2016. 172.). A Kúria ezért vizsgálta, hogy fennálltak-e az alperes marasztalásának a feltételei a kereseti kérelemben megjelölttől eltérő jogcímen, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alapján. Arra a bíróságnak csak abban az esetben van lehetősége, ha az eltérő minősítéshez valamennyi tény, adat, bizonyíték rendelkezésre áll (EBH2004.1143.).
- [35] A Kúria egyetértett a másodfokú ítéletben kifejtettekkel, miszerint a jogalap nélküli gazdagodás megítéléséhez szükséges tényállás az elsőfokú eljárás adatai alapján nem volt teljeskörűen megállapítható, ahhoz szükség lett volna a felperes további tényelődására, esetleges további bizonyításra. Az alperes az elsőfokú eljárás során egyebek mellett vitatta, miszerint a csatolt bankszámla kivonatok önmagukban alkalmasak annak igazolására, hogy az abban szereplő összegeket milyen jogviszony alapján nyújtotta a felperes az alperes részére. Hivatkozott e körben a finanszírozási szerződés módosításban meghatározott eljárásrendre. A felperes e körben tényelődást az elsőfokú eljárásban nem tett. A másodfokú bíróság az előtte előadott felperesi nyilatkozatokat pedig az rPp. 235. § (1) bekezdésére hivatkozva nem vette figyelembe.
- [36] A felperes a felülvizsgálati kérelmében az rPp. ezen rendelkezésének megsértését nem állította, ezért a Kúria a

törvényszék fenti álláspontjának helytállóságát nem vizsgálhatta, figyelemmel az rPp. 272. § (2) bekezdésében és az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben írtakra.

- [37] Tévesen hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében az rPtk. 221. §-ának megsértésére önmagában azért, mert a per tárgya nem kártérítés.
- [38] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [39] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, azonban az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért a Kúriának arról határoznia nem kellett.
- [40] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [41] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2020. február 25.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
tisztviselő